

6.5 A ZÖLD FILOZÓFIAI ÉS A FENNTARTHATÓSÁGI SZEMLÉLET ERŐSÍTÉSE A HAZAI KÖRNYEZETI NEVELÉSBEN

A hazai gyakorlatban a korábban részletesen is bemutatott gyakorlat alapján a gyermekek tapasztalatokat szereznek a szűkebb és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezet formai, mennyiségi és téri viszonyairól. E folyamat során fontos szempont, hogy e sajátos felfedezés során pozitív érzelmi viszonyuk alakuljon ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, és megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését.

A konzervatív zöld filozófia alapvetéseivel összhangban a gyermekek megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét. Az óvodai nevelés során kiemelt jelentőségű a környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása is.

A helyi közösség hagyományainak, kultúrájának megismerése során azonban érdemes időt szentelni arra is, hogy a közösség erőforrásainak, illetve erőforrás-használatának megismerésére is. Természetesen az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek életkora, ismeret- és tudásszintje nem feltétlenül teszi lehetővé az adott közösség múltbeli és jelenlegi gazdasági, társadalmi és környezeti tevékenységeinek tökéletes feltérképezését és megértését, azonban érdemes a fentiekre odafigyelni annak érdekében, hogy megalapozzák az óvodások későbbi tudatos, a természeti és helyi értékek, illetve a közösség iránt elkötelezett magatartásformáit. E megismerési folyamatokban nagy segítség a játék, illetve a játékos tanulás, a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játéktevékenység során fontos az is, hogy olyan komplex fejlesztő eszközök használatára kerüljön sor, amely egyszerre több terület – a természet és környezetvédelem, vagy éppen az alapprogramban szintén lényeges prioritásként megjelenő játékos matematikatanulás – megismerésére lehet alkalmas. Napjainkban számtalan ilyen játék található piacon, azonban ezek közül fontos közösségi szellemi értéként érdemes kiemelni a Dienes Zoltán professzor által kifejlesztett matematikai játékokat. Dienes Zoltán a Pécsi Tudományegyetem díszdoktora – a neves professzor világszerte ismert, mint a matematika tanulás és tanítás jeles képviselője, Magyarországon azonban kevésbé. Igazi világpolgárként szinte az egész világot bejárta és terjesztette módszereit a játékról, mint a matematika oktatásának hatékony eszközéről.

A Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kara, majd később a szekszárdi Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar vállalta fel a neves professzor szellemi örökségének kezelését. A 2020 szeptemberétől a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési

Karának honlapján elérhető, Magyarország első virtuális múzeumában az érdeklődők a világ bármely pontjáról betekintést nyerhetnek a világhírű tudós munkásságába és a játékos matematika-tanítás terén elért eredményeibe.

Az alapprogramban megjelenő, zöld filozófiai elveknek megfelelő keretrendszer kiemelt jelentőséget tulajdonít a környezettudatosság fokozásának, a felelős környezet iránt elkötelezettséget erősítő tudáselemeknek, azonban a látható az is, hogy tudatos energiafogyasztás és a fenntartható energiahasználat témaköre direkt módon nem kerül nevesítésre.

A mai fiatal generációk számra, különösen a fejlettebb világban, szinte természetesnek tekinthető, hogy a mindennapokban rendelkezésre állnak azok az erőforrások és energiaforrások, amelyek a háztartások, a társadalom és a gazdaság működéséhez a XXI. században egyértelműen hozzátartoznak. Talán pontosan ezek miatt az automatizmusok miatt tűnhet úgy, hogy ezek a területek kevésbé tekinthetők fontosnak, ugyanakkor már kisgyermekkorban is különösen fontos, hogy a gyermekek megismerjék e rendszerek működésének alapjait, a víz, hulladék és energiagazdálkodás elemi sajátosságait és összefüggéseit annak érdekében, hogy tudatos és takarékos fogyasztókká válhassanak majd a jövőben.

A különböző életkori csoportok ismeret-, és tudásszintjéhez igazított, a fenti célokat szolgáló hagyományos offline és online tananyagok hazánkban is széles körben elérhetők. Az egyik legjobb gyakorlat az E.ON Vállalatcsoport által kidolgozott E.ON EnergiaKaland program.

Az E.ON EnergiaKaland, ahogyan a kezdeményezés online felületén is olvasható, „egy nagyszabású tanulási program, amelynek célja, hogy segítsen a pedagógusoknak az energiatudatosság kialakításában, és a gyerekeknek, a tanulóknak az energiával kapcsolatos tudás bővítésében, kompetenciák fejlesztésében. Az EnergiaKaland tananyagai és feladatai az óvodai nevelés országos alapprogramjával és a Nemzeti Alaptanterv követelményeinek megfelelően, az egységes természettudományos tanítás alapelveivel össz-hangban készültek és készülnek a jövőben is.”

(www.energiakaland.hu: o.n.)

Az E.ON oktatási szakemberekkel szoros együttműködésben dolgozott anyagai online felületen mindenki számára elérhetők, azonban az anyag bővítése a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal által felügyelt területekkel indokolt lehet a jövőben. A Hivatal a kezdeményezés népszerűsítésében és az anyagok az óvodákhoz történő eljuttatásában lényeges szerepet vállalhat, ahogyan abban is, hogy az elméletben megismerhető információkat a gyermekek kirándulások, üzemlátogatások segítségével a gyakorlatban is megtapasztalhassák.